

26.01.2021

Olje- og energidepartementet

Avslå søknad om utsatt frist for Innvordfjellet

Zephyr AS har fått avslag på søknaden om utsatt frist for idriftsettelse for Innvordfjellet vindkraftverk. De har påklaget avgjørelsen. Naturvernforbundet og Norsk Ornitologisk Forening (NOF) krever at avslaget opprettholdes, i tråd med Stortingets vedtak av 19.06.20, den nye Stortingsmeldingen om vindkraft på land, og NVE sitt brev av 27.11.19, samt sterke politiske signaler den siste tiden.

FNs Naturpanel advarte i mai 2019 om at verden taper biologisk mangfold og mister fungerende økosystemer i et stort og alarmerende tempo. De siste årene har det blitt tydelig at Norge må ta vare på de intakte og verdifulle naturområdene vi har igjen. Utbygging av Innvordfjellet har store konsekvenser for naturen, og vi mener at det er gode politiske og miljøfaglige grunner til å ikke gi prosjektet ytterligere tid til bygging.

Både i NVE sitt brev av 27.11.19, i Stortingsmeldingen om vindkraft på land, i stortingsvedtak av 19.06.20, samt i en lang rekke uttalelser i media, har innstrammingen av utsatte frister blitt trukket fram. Dette har vært et av de aller mest omtalte tiltakene som nå skal settes i gang for å dempe konfliktnivået i vindkraftsaken, og med god grunn. Vi forventer at dette gjennomføres i praksis. Konesjonen til Innvordfjellet er et godt eksempel på en konesjon gitt på mangelfulle utredninger, og erkjennelsen om tidligere feiltrinn lå bak Stortingets ønske om å sette en sluttdato for forlengede frister for igangsettelse. Nå når NVE har vurdert at utsatt frist ikke skal gis til Innvordfjellet, er Olje- og energidepartementet (OED) nødt til å følge opp.

Det er lokalt stor motstand mot prosjektet, og begge kommuner samt fylkeskommunen er negative til å gi prosjektet utsatt frist. I Stortingsmeldingen, og dessuten i en rekke uttalelser til media fra politisk hold, er det svært tydelig at hensynet til lokaldemokratiet skal veie svært tungt i vindkraftsaker. Dette må få konsekvenser i alle politiske beslutninger om vindkraftverk, også denne.

Zephyr AS skriver i klagen at forsinkelsene er utenfor deres kontroll. Vi mener at dette ikke er tilfellet, og at det er Zephyr sitt ansvar å sikre progresjon av prosjektet. Hvis Zephyr mener det ikke var nok tid til å gjennomføre hubroundersøkelsene og bygge prosjektet innen fristen, burde dette blitt meldt inn umiddelbart. Vi får inntrykk av at Zephyr har tolket uformelle samtaler med NVE som lovnader om utsatt frist, og det er åpenbart en svært risikabel strategi siden søknadsbehandling alltid må foregå på en formell måte. I tillegg er det ingen tvil om at arbeidet med MTA kunne blitt påbegynt og nær ferdigstilt før hubroundersøkelsene var ferdige, da dette påvirker kun utkanten av planområdet. Ansvar for progresjon av prosjektet må ligge hos utbygger, og det er ingen uforutsette forhold som gjør at fristforlengelse burde innvilges nå.

Siden konsesjonen ble gitt har kunnskapsgrunnlaget og forståelsen rundt verdien av naturmangfold endret seg. Vi forstår nå at det er svært viktig å ta miljøfaglige råd på alvor, for å unngå en naturkrise som har store konsekvenser for samfunnet. Fylkesmannen i Nord-Trøndelag, Miljødirektoratet og NTNU Vitenskapsmuseet har alle frarådet utbygging av Innvordfjellet. I uttalelsene fra de miljøfaglige instansene blir det særlig løftet frem de negative virkningene en utbygging kan få for fugl, herunder hubro som står på Artsdatabankens rødliste som sterkt truet. Instansene er bekymret for sumvirkningene av flere utbygginger i det samme området, da det har blitt bygget ut svært mye vindkraft i Trøndelagsområdet de siste årene. Videre har både Naturvernforbundet, Norsk Ornitologisk Forening, Natur og Ungdom, og Forum for Natur og Friluftsliv uttalt seg negativt til prosjektet helt siden det ble omsøkt.

Innvordfjellet er et av få kystområder med inngrepsfri natur som gjenstår i Midt-Norge, med et rikt og verdifullt dyreliv. Hubro finnes i området, og har siden 2006 vært oppført som sterkt truet (EN) på rødlista. Det er godt kjent at hubro er særlig sensitiv for forstyrrelser i hekketiden og for landskapsendringer, og at det er en art som det er svært vanskelig å gjøre avbøtende tiltak for. Mange ulike fuglearter er sårbare for kollisjoner med vindturbiner, noe over 100 døde havørner ved Smøla vindkraftverk har eksemplifisert. Også hubro er utsatt for kollisjonsfare, og det er dokumentert at flere titalls hubroer er drept av vindturbiner i Europa¹. Hubroen blir også fortrent fra området og mister leveområdet sitt, eller kvaliteten på leveområdet forringes. Dette er spesielt problematisk med tanke på utbyggingen som foregår av Sørmarkfjellet i nærheten, hvor det er sannsynlig at hubro allerede har mistet et viktig habitat (rapport fra NORD Universitet i 2019). At område etter område for hubro blir ødelagt er alvorlig for hubrobestanden, og den nye hubrorapporten fra 2020 understreker at det etter all sannsynlighet vil være negative konsekvenser for hubro ved utbygging av Innvordfjellet.

En utbygging av Innvordfjellet vil sannsynligvis også gi tap av habitater for elvemuslingen, som er en ansvarsart for Norge og står på rødlista som «sårbar». Den er følsom for forstyrrelser og forurensning, og ifølge Miljødirektoratets handlingsplan for elvemusling² vil den kunne bli påvirket av selv små endringer i vannkvalitet. Etter at utredningen ble gjort for over ti år siden, har vi fått mye ny kunnskap om statusen til elvemuslingen, dens verdi for økosystemet og dens sårbarhet. Det er kritikkverdig at hverken elvemusling eller amfibier er tilstrekkelig utredet i konsekvensutredningen.

I høringsrundene til prosjektet ble det påpekt at kunnskapsgrunnlaget generelt var dårlig og at særlig undersøkelser med tanke på boreal regnskog, andre sjeldne naturtyper og rødlistearter i området var mangelfullt. Flaggermus er heller ikke utredet. Miljødirektoratet har nettopp kommet med nye veiledninger for konsekvensutredninger, og det er tydelig at gamle utredninger ikke har kartlagt naturmangfoldet i tilstrekkelig grad. Nye oppslag på NRK den siste tiden understreker at systemet for kartlegging ikke fungerer godt nok. I utredningen for Innvordfjellet ble likevel konsekvensen av utbygging for fauna satt til «stor negativ».

De miljøfaglige utredningene som ligger til grunn er dessuten nå over ti år gamle, og er dermed utdaterte. Det kan ha skjedd svært mye i et naturområde på ti år, i tillegg til at metodene for

---

¹ LAG VSW (2015) Recommendations for distances of wind turbines to important areas for birds as well as breeding sites of selected bird species (as at April 2015). *Berichte zum Vogelschutz*, 51, 15-42.

<http://www.vogelschutzwarten.de/downloads/lagvsw2015.pdf>

² <https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/m1107/m1107.pdf>

kartlegging har blitt bedre, og i den nye stortingsmeldingen legges det opp til at konsesjonssystemet skal strammes inn slik at slike gamle utredninger ikke vil kunne brukes.

Vi har de siste årene fått kunnskap om utbyggingen av vindkraft i Trøndelag som helhet. Da konsesjonen ble gitt var det fortsatt ikke klart hvor stor påvirkning vindkraftutbygging ville ha på Trøndelagskysten, men nå ser vi at totalbelastningen for den trønderske kystnaturen altfor stor. Sett i lys av den siste tidens storstilte utbygging i dette området, er det reell sannsynlighet for at Innvordfjellet vindkraftverk ikke ville fått konsesjon nå for å unngå for stor samlet belastning, slik det er nevnt i Miljødirektoratets kunnskapsgrunnlag til Nasjonal ramme for vindkraft. Dette taler imot å gi prosjektet utsatt frist.

Vi mener også at hensynet til reindrifta bør veie tungt, og henviser til reindriftas egne uttalelser vedrørende dette.

Totalt sett mener vi at det er svært gode grunner til at klagen til Zephyr ikke bør tas til følge. Politiske signaler må følges opp i praksis for å opprettholde troverdigheten til regjeringen, og ny forståelse av verdien av naturmangfold må få konsekvenser, på samme måte som at ny forståelse av myr førte til avslag av utsatt frist for Andmyran vindkraftverk. Dette unike naturområdet på Trøndelagskysten må bevares for fremtiden.

Med vennlig hilsen

Silje Ask Lundberg

Leder i Naturvernforbundet

Kjetil Aa. Solbakken

Generalsekretær i Norsk Ornitologisk Forening